

«Бекітемін»
 Қазақстан Республикасы
 Білім және ғылым министрлігі
 «Ұлттық тестілеу орталығы» РМҚК
 директоры
 Р. Т. Емелбаев
 2021 ж.

**Білім алушылардың
 білім жетістіктерінің мониторингін арналған оқу сауаттылығы
 бойынша тест спецификациясы
 (4-сынып)**

1. Тест мақсаты: білім алушылардың білім сапасын бастауыш білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес бағалау.

2. Тест міндеттері оқушылардың функционалдық сауаттылық бойынша дағдыларын оқылым іс-әрекеті арқылы бағалау.

3. Тест мазмұны

Оқу сауаттылығы бойынша тест мазмұнына оқыту мақсаттарына сәйкес әдебиеттік оқу тақырыптары енгізілген.

№	Тақырып	Оқу мақсаттары
1.	Менің Отаным – Қазақстан Құндылықтар Мәдени мұра Мамандықтар әлемі Табиғат құбылыстары Қоршаған ортаны қорғау Ғарышқа саяхат Болашаққа саяхат	2.2.3.1 шығарманың тақырыбы және негізгі ойды анықтау; 2.2.5.1 кейіпкердің сыртқы келбетін сипаттау, мінез-құлқы мен іс-әрекетін бағалау; 3.2.3.1 шығарманың тақырыбын анықтау және негізгі ойды білдіріп тұрған мәтін бөлігін, сөйлемді табу; 3.2.4.1 өлең, мысал, нақыл сөз, аңыз, бата, әңгіменің жанрлық ерекшеліктерін анықтау; 3.2.5.1 кейіпкердің портретін сипатта, оның іс-әрекеті, мінез-құлқының өзгеру себептерін мәтіннен тауып, бағалау; 3.2.7.1 эпизодтарды салыстыру, сюжеттің дамуындағы өзгерістерді анықтау; 4.1.2.1 шығарма мазмұнын түрлі баяндау тәсілдерін қолданып, шығарманы қысқаша, толық, ішінара мазмұндау, толық, ішінара мазмұндау; 4.1.3.1 шығарманың тақырыбы және қорытынды бөлімі негізінде сюжеттің дамуын болжау, оның себепін түсіндіру; 4.2.3.1 шығарманың тақырыбы және негізгі ойды анықтау, автордың ойын мәтін деректерінен келтіре отырып дәлелдеу; 4.2.4.1 аңыз, шешендік сөз, батырлар жыры, фантастикалық әңгімелердің жанрлық ерекшеліктерін анықтау; 4.2.5.1 шығарманың композициялық құрылымын (сюжеттің басталуы, дамуы, шиеленісуі, шарықтау шегі, шешімі) анықтау; 4.2.6.1 шығармадан әдеби көркемдегіш құралдарды (теңеу, кейіптеу, эпитет, аллитерация, әсірелеу) табу және оларды қолдану; 4.2.7.1 кейіпкердің, кейіпкерлердің іс-әрекеті, мінез-құлқының өзгеру себептерін мәтіннен тауып,

	салыстырып бағалау; 4.2.7.2 эпизодтар мен оқиғалардың негізінде жатқан маңызды тұстарын талдау және салыстыру; 4.2.8.1 түрлі дереккөздерден қажетті ақпаратты табу, өңдеу, тұжырым жасау және себеп-салдарлық байланысын сызба түрінде көрсету; 4.3.1.1 оқылған шығармадағы оқиға жүйесін анықтап, оны бөліктерге бөлу, әр бөлікке ат қойып, жоспар құру.
--	--

4. Тапсырма мазмұнының сипаттамасы

Тест екі мәтіннен тұрады: бірінші мәтін тест тапсырмасынан тұрады, мәтіндегі сөздердің көлемі 130 сөзден аспайды. Екінші мәтін 6 тест тапсырмасынан тұрады, мәтіндегі сөз саны – 200 сөзден аспайды.

Оқу сауаттылығы бойынша тест 10 тапсырмадан тұрады:

қолдануға арналған 3 тест тапсырмасы мәтіннен ақпаратты таба алуға, мәтіннің формасы мен тілінің кейбір ерекшеліктерін қолдана отырып, оның негізінде қорытынды жасай білуге бағытталған;

анализге арналған 5 тест тапсырмасы мәтіннен ақпаратты оқи алуға, мәтіннен ақпаратты таба алуға, мәтіннің формасы мен тілінің кейбір ерекшеліктерін қолдана отырып, оның негізінде қорытынды жасай білуге негізделген;

синтезге арналған 2 тест тапсырмасы мәтіндегі хабарламаларды түсінуге, мәтінге сүйене отырып өзінің тұжырымын жасауға, тесттің формасы мен мазмұнын бағалауға, мәтіндегі кейбір тілдік ерекшеліктерді түсіне білуге бағытталған. Тест тапсырмалары қиындық деңгейінің өсу ретімен, яғни, қарапайымнан күрделіге дейін және одан да күрделі реттілік бойынша орналасқан.

5. Тест тапсырмаларының қиындығы

Тест тапсырмаларының қиындығы үш деңгейде беріледі: базалық деңгей –30%; орташа деңгей – 50%; жоғары деңгей – 20%.

Базалық деңгей: мәтіннен нақты сипатталған бөлшекті табу және анықтау.

Орташа деңгей: әңгіме, ертегі, халық ауыз әдебиетінің шағын жанрдағы шығармаларының ерекшеліктерін анықтау; кейіпкердің сыртқы түрін сипаттау, оның іс-әрекеттерін бағалау, олардың рөлдерін салыстыру, бейнелеу; сюжетін сипаттау, даму процесінде пейзаждың, кейіпкердің іс-әрекеттерінің өзгеруін ажырату; көркем шығарманың эпизодын суретте көрсетілуімен салыстыру.

Жоғары деңгей: мәтіннің тақырыбы мен негізгі ой-өрісін анықтау; мәтіннің әр бөлігінде жасырылған бөліктерін табу және анықтау; оқиғалар арасындағы кейіпкерлердің іс-әрекеттері, ниеттері мен сезімдері арасындағы байланысты түсіндіру үшін мәтіннің әр бөлігінде астарлы тұжырымды негіздеу; мәтін мазмұнын түсіну үшін тарихи оқиғалар мен кейіпкерлердің іс-әрекеттерінің мағынасын бағалау; кейбір тілдік сипаттамалардың мағынасын түсіну.

6. Тест тапсырмаларының формасы

Бір дұрыс жауапты жабық формадағы тест тапсырмасы.

7. Тест тапсырмаларын орындау уақыты

Бір тест тапсырмасын орындауға орташа 3-3,5 минут. Жалпы тестті орындау мәтінді оқуға жұмсалатын уақытты ескере отырып 35 минут құрайды.

8. Тесттің орындалуын бағалау

Оқушы әрбір дұрыс жауап берген тест тапсырмасы үшін 1 балл, барлық тестті дұрыс орындаған жағдайда – 10 балл алады.

9. Ұсынылатын әдебиеттер

Әртүрлі дереккөздерді пайдалана отырып, білім алушылардың жас ерекшеліктеріне қарай белгілі авторлардың шығармалары.